בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תפ"ח

פרשת
לך לך
תשפ"ו

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **וַיֵּרָא** - פרשה של **'גילוי־שכינה'**! כי־כן מתחילה הפרשה: **"וַיֵּרָא אֵלָיו ה'"**; ולא כתוב את שמו של אברהם אבינו - "וירא **אל אברהם** ה'", אלא "וַיֵּרָא **אֵלָיו** ה'", ואף שבפשטות סובב על אברהם אבינו, וכמו שהסתיימה הפרשה הקודמת - פרשת לך־לך - בעניין עשיית הברית־מילה של אברהם אבינו, ומוזכר הרבה אברהם אבינו, אבל כשפרשת וַיֵּרָא מתחלת - לא מוזכר אברהם אבינו, אלא: "וַיֵּרָא **אֵלָיו** ה' בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא"; ופירשו צדיקים, כי כאן הוא המקום להכניס את שמו של כל אחד ואחד... "וַיֵּרָא **אֵלָיו** ה'" - מי זה **'אֵלָיו'**? זה **אתה**! כי אדם צריך תמיד לחפש ולבקש: 'אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לִזְכּוֹת לְ"גִּלּוּי־שְׁכִינָה"?'...

כי נשמת בר־ישראל מגיעה לזה העולם ממקום רם וגבוה מאד; יצאנו מן העולם העליון והגענו לזה העולם הגשמי, אבל שורש נשמתנו הוא ברום גבהי מרומים, ולא שייך אפילו לכנות את העניין הזה של "עולמות", ורק מִכָּאן אצלנו העניין של ד' עולמות - אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, שזה נשמה של יהודי - שמגיעה ממקום עליון מאד, עד שהיא כביכול חלק מעצמיותו יתברך, ולכל אחד יש 'חלק אלוק ממעל'!

ועל־פי־זה מפרש הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע את הפסוק **"וַיֵּרָא אֵלָיו ה'"**, שלכאורה יש לדקדק: מדוע הקדים את מילת **'אליו'**? הלא אנו מוצאים על־פי־רוב שכתוב **"וַיֵּרָא ה'"** וגו', ומדוע כאן בפסוק יש שינוי לשון, ומלבד מה שלא מוזכר שמו של אברהם אבינו - שזה כבר הסברנו לעיל, כתוב **"וַיֵּרָא אֵלָיו ה'"**?

מפרש הרה"ק מברדיטשוב זי"ע כדרכו בקודש[א]: לא כתוב "וַיֵּרָא **ה'** אֵלָיו" כי **'אֵלָיו'** זה האדם בעצמו [כאן זה אברהם אבינו, וכן כל אחד ואחד], והיינו שהקב"ה **"אֵלָיו ה'"** - זה כביכול הקב"ה בעצמו! שזה **"אֵלָיו ה'"** - הקב"ה אליו! וכמובן, זה דבר עדין מאד, אבל הכוונה היא ש**'אֵלָיו'** סובב על יהודי בר־ישראל שהוא תמיד מחפש ומבקש לדבק את עצמו בהקב"ה ולחזור בתשובה, והוא תמיד מחפש: **'אני אוכל להתחיל מעכשיו לחזור לשורשי הקדוש?'...**

שזה כל העניין של תשובה, וכמובא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"א סי' לה): **'דַּע, כִּי תְּשׁוּבָה הִיא לָשׁוּב אֶת הַדָּבָר לַמָּקוֹם שֶׁנִּטַּל מִשָּׁם'**; ורבינו מזכיר שם את הטעם מטעמי־ המקרא הנקרא **'זְרָקָא'**, ענין של **'זריקה'**, ולהיכן **'זורקים'**? אל המקום שבו הוא היה! הוא היה במקום מסוים, ועכשיו הוא הגיע לכאן, ומקיימים **'זַרְקָא'**, כלשון הזוהר המובא שם: **'לַאֲתַר דְּאִתְנְטִילַת מִתַּמָּן'**, ומהו המקום הזה? **'חכמה'**, ו'חכמה' זה **'אלקות'**!

הכלל, עיקר חיפוש ומשימת האדם צריך להיות העניין האמור: **לחזור אל המקום שממנו הגענו!**

שזה מה שהיה רגיל מוהרא"ש ז"ל להזכיר כמעט בכל פרשת וירא, על **"וַיֵּרָא אֵלָיו ה'"** - **'אֵלָיו'** ראשי־תיבות **וְ'הַחַי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ'** (קהלת ז, ב), שזהו לימוד מוסרי: **כל זמן שאדם חי - "יִתֵּן אֶל לִבּוֹ"!** ירדת ונולדת לזה העולם, ואתה נמצא כאן, ועליך לחזור לעולם העליון, ומה אתה עושה עכשיו? **"וְהַחַי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ"!**

ומה **'יִתֵּן אֶל לִבּוֹ'**? את **'וְהַחַי'** - העניין של **"חי"** שאנו מזכירים הרבה[ב], מרמז על קדושה עליונה מאד, וכמובא בדברי האריז"ל, שזה מקום עליון מאד, ומרמז על קדושת הצדיק, שהוא כלול מן הכל, ומשפיע מכל העולמות - מלמעלה עד למטה, וזאת אדם צריך **לִתֵּן אֶל לִבּוֹ!** שהוא מקבל התעוררות: **'אני נמצא כאן בזה העולם, ומה אני עושה כאן?... וכי זוהי "תכלית" - לבלות את הימים והשנים בהבל וריק?!'...** כי אם לא זוכים, זה מה שנעשה בעוונותינו הרבים, שאדם מבלה את ימי חייו במאומה, וכך עובר עוד יום ועוד שבוע ועוד חודש ועוד שנה, ו'עולם כמנהגו נוהג', והוא ממשיך ככה עם כלום...

אבל רבינו הקדוש עורר אותנו מהשינה, ואיך? מגלה רבינו (ליקו"מ ח"א סי' ס): **על־ ידי שאדם פותח את הפה שלו ומתחיל לדבר להקב"ה!** אומר רבינו: **סימן על אדם אם הוא מקורב להצדיק - אם הוא מתחיל**

א. הוא היה 'חתיכת אש'! רבינו אמר פעם (חיי מוהר"ן, סי' תקצט): **"דָּאס וַוייסְטוּ נִיט, אַז דָּער בַּאדִידִיטשׁוֹבָער רֶב זָאגְט דָּער בּוֹרֵא, שְׁפְּרִיצְט אִיהם פַּייעֶר פּוּן דִּיא אוֹיגֶן" [זֶה אֵינְךָ יוֹדֵעַ, שֶׁכְּשֶׁהָרַב מִבְּרְדִיטְשׁוֹב אוֹמֵר 'הַבּוֹרֵא', נִיתָּז אֵשׁ מֵעֵינָיו].**

ב. למשל בברכות 'ברוך שאמר' ו'ישתבח', ובברכת "בורא נפשות" שמברכים פעמים רבות בכל יום, ומזכירים **"חי העולמים".**

לפתוח את הפה שלו ולדבר להקב"ה, כי אם לא - הוא יָשֵׁן... אמנם הוא מסתובב והולך, ונראה שהוא לא יָשֵׁן, אבל בעצם הוא שרוי בשינה עמוקה מאד... [וכמו שרואים בחוש, בפרט אצל ילדים, שאפילו מתוך שינה קמים ומסתובבים...]; **הוא מסתובב כאן בזה העולם מתוך שינה!**

ואיך יֵדע האדם אם הוא ער? יש מושג כזה שאדם צובט את עצמו... כך הוא בודק האם הוא ער או ישן... **אומר רבינו: אם אתה פותח את הפה שלך לדבר להקב"ה!** אתה לא מטעה את עצמך, ואתה לוקח **איזה זמן** מתוך כל היום הגדול שלך, ואתה מדבר להקב"ה! יש לך 'יום' גדול ו'לילה' גדול - סה"כ 24 שעות ביממה, ואתה עסוק מאד מאד מן הבוקר עד הערב, **אבל מתוך כל ה-24 שעות ביממה תיקח כמה דקות ללכת לאיזה מקום שקט ופנוי מאנשים ולדבר להקב"ה! כמה? 5 דקות!**

5 דקות מתוך 24 שעות זה אחוז קטן מאד... **אז תיקח את ה'כמה דקות' האלו, ולך לאיזו פינה שקטה - אם זה בבית שלך, באיזה חדר, באיזה שדה, בתוך הרכב שלך**[ג], **איפה שרק טוב לך - ותדבר להקב"ה!**

זה נקרא **"וְהַחַי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ"**, ומה נעשה על־ידי־זה? **"וַיֵּרָא אֵלָיו"!** וכאמור, ששואל הרה"ק מברדיטשוב זי"ע, שלכאורה היה צריך להיות כתוב "וירא **ה'** אליו", ומהו "וירא **אליו** ה'"? מסביר הצדיק: על־ידי מצות מילה, זכה אברהם אבינו לגילוי־ שכינה בצורה גבוהה מאד, וזהו: "וַיֵּרָא **'אֵלָיו'** ה'" - **'אֵלָיו'** זה כבר אלקות, כל ה**"אֵלָיו"** הוא חתיכה אחת של אלקות! כלומר: **'אֵלָיו'** מרמז על הצדיק, שהוא נכלל לגמרי בתוך הקב"ה, וזה פירוש "וַיֵּרָא - **אֵלָיו ה'"**, **"אֵלָיו ה'"** זה חיבור אחד!

הנה מוזכר בדברי רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' יב), שיש מושג של **"אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ"** - שאדם צריך תמיד לשאול ולבקש: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַיפֹה אַתָּה?'** זאת אומרת בתוך עצמו יחפש: **"איך אני יכול להתקרב אל הקב"ה?"...** והנה, אכן לפעמים כתוב **'אַיֵּה'** (כמו בפרשת השבוע "אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ"), אבל לפעמים כתוב זאת בלשון **'אַיּוֹ'**, כמו אצל יתרו, כשחזרו בנותיו מוקדם מן הרגיל משאיבת המים כשהיו רועות את הצאן, הן סיפרו "אִישׁ מִצְרִי הִצִּילָנוּ מִיַּד הָרֹעִים", ומה השיב להם יתרו? אומר הפסוק: "וַיֹּאמֶר אֶל בְּנֹתָיו **וְאַיּוֹ**" - כלומר: 'איפה הוא?'... [ומוצאים זאת בעוד

ג. בני אדם מתאוננים: **'הלוואי היה לי חדר מיוחד בבית בשביל התבודדות ולימוד תורה'**... כי אמנם זה דבר טוב מאד, אך איננו אפשרי כ"כ לכל אחד (אכן, אם אדם בונה בית, כדאי לו לבנות בית בצורה כזאת שיהיה לו איזה 'חדר לימוד' - "חדר עבודה"...), ומהי העצה? **שכחת שיש לך רכב** (לרוב בני אדם יש רכב) **ואתה יכול לעשות מהרכב שלך "חדר התבודדות"!** וכי אתה נוסע תמיד עם אנשים בתוך הרכב שלך?... ואם יש אנשים על הרחוב - מה אכפת לך?... עליך להיזהר בנהיגה איך אתה נוהג והאם יש אנשים על הכביש, אבל מלבד זאת - מה אכפת לך מי הולך על הרחוב?... **הרכב שלך הוא מקום מצוין להתבודדות!** תיסע לאיזה מקום שקט, ותעמיד את הרכב באיזו פינה, ועכשיו יש לך **5 דקות** שאתה מבלה עם משהו טוב... יותר מזה אין לך... **אתה מחנה את הרכב, סוגר את החלונות, מדליק את המזגן, ומדבר כמה דיבורים להקב"ה...**

מקומות], והמובן של שניהם - **'אַיֵּה' ו'אַיּוֹ'** - הוא אותו דבר, ופירושו: **'איפה?'**...

ורבינו מסביר שם עפ"י הכתוב בפרשת השבוע בפרשת־העקידה[ד]: "**וְאַיֵּה** הַשֶּׂה **לְעֹלָה**" - בעת שהלכו אברהם ויצחק להר המוריה אל העקידה, ויצחק אבינו רואה שיש אֵשׁ, יש מַאֲכֶלֶת, יש עצים, ויש את הכל מוכן לבנות מזבח לקרבן, אז הוא שואל: "**וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה**" - 'אבא, יש את הכל, אבל איפה השה?'... כי עפ"י רוב כשהולכים להקריב קרבן - צריכים שור או שה...

מסביר רבינו שם עפ"י תיקוני־זוהר, שיצחק אבינו כבר השיג אז והבין שאכן "**הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי**"... - הוא כבר הבין שהוא פה ה"**עולה לה**"", ועתה הוא שואל: "**אַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה**" - **'אַיֵּה?! רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַכְשָׁו אֲנִי צָרִיךְ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה! אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי "הַשֶּׂה לְעֹלָה", וְ'אַיֵּה', רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם?'**... ורבינו מגלה שזו העבודה של כל אחד ואחד, שישאל ויבקש "**אַיֵּה**" וזה "**הַשֶּׂה לְעֹלָה**"! אדם ששואל **'אַיֵּה'** תמיד, הוא מבקש מחפש הכבוד של הקב"ה, זהו **'הַשֶּׂה לְעֹלָה'** - זה חשוב אצל הקב"ה כמו שהוא מקריב עולה!

מה החשיבות של **'עוֹלָה'**? 'עולה' זה קרבן שעולה "כולו לה"" - מה־שאין־כן שאר הקרבנות - חטאת ואשם וכו' - יש חלק לכהנים או לבעלים, אבל עולה הוא "כולו כליל" - אין לאף־אחד חלק בו, רק כל החלקים הולכים על המזבח. וזה מורה על ענין של מסירות נפש, שלפעמים בא לאדם לקיים איזו מצוה, וזה לוקח את כל־כולו! אין לו שום רווח־עצמי בזה... הוא לא ירוויח על זה כסף, והוא חושב שאדרבה - זה אצלו כמו הפסד של כסף... וגם אין לו כבוד מזה, ואולי יקבל ביזיונות מבני אדם... **אבל הוא רק מחפש לעשות רצון הקב"ה!** וזה נקרא "**לִשְׁמָהּ**" - מצוה לשמה! שזה המושג של "לימוד תורה לשמה" - שאני לא מחפש שום דבר, אלא הקב"ה מצוה אותי על זה - ואני מקיים! זה מה שאני תמיד מחפש! וזה נקרא "**שֶׂה לְעֹלָה**", זה נקרא "**כולו כליל**"! שאדם מבטל לגמרי את ישותו!

וזה הרמז כאן: "**וַיֵּרָא אֵלָיו**", **'אֵלָיו'** אותיות **'לְאַיּוֹ'**, שזה אדם שתמיד שואל: **'אַיֵּה'?! 'אַיּוֹ'?!** - "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיפֹה אַתָּה?**"...

ד. פרשת השבוע זה **'גילוי־אלקות'** מההתחלה עד הסוף! הפרשה מתחילה: "**וַיֵּרָא אֵלָיו ה**"" - שהקב"ה התגלה לאברהם אבינו בזכות מצות הכנסת־אורחים; ובאמצע הפרשה רואים איך אברהם אבינו מסר נפשו להתפלל על אנשי סדום - וכן כל מה שיש באמצע הפרשה, והנה שרה אמנו נפקדה עם יצחק אמנו, והיתה אז שמחה גדולה מאד וכו'; והפרשה מסתיימת עם **'פרשת־העקידה'** - שאברהם אבינו הולך עם יצחק בנו אל הר המוריה, ומוכנים "**לשחוט ולהישחט**": **'לשחוט'** - זה אברהם אבינו, שקיבל **בגיל 100** מתנה, בן, והנה הבן הזה כבר בגיל 37 שנים, והנה הקב"ה אומר "**וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה**" - 'תקריבו לקרבן עולָה בשבילי'... ואברהם אבינו הולך באמונה שלימה ופשוטה: 'זה מה שהקב"ה רוצה? אני מוכן!'... ו**'להישחט'** - זה יצחק אבינו, שהוא הולך להישחט במסירות נפש, הוא חזק בדעתו: 'זה מה שאבא רוצה? אני מקבל!'... כי היתה לו אמונת חכמים באבא שלו, ו'אם זה מה שאבא אומר, וזה מה שהקב"ה רוצה - אני מוכן!'...

אדם יודע שהוא צריך לחזור בתשובה, אבל הוא תמיד דוחה את זה - מחר, עוד שבוע, עוד שנה, כבר אקח עצמי בידיים... **אבל אדם לא שם לב שהימים והלילות פורחים, ומה יהיה פה?!... אדם מוכרח ליישב את עצמו פעם ולתמיד: "איפה אני בעולם?!"...**

אבל ההתעוררות הזאת לא אמורה לגרום לאדם "הפקרות" - כפי שרבינו קורא לזה בשיחות־הר"ן, סימן נ"א. אדם עלול לומר: 'אכן, אתה צודק, עלי להתעורר על תכליתי, אז אני צריך לעזוב את הכל... לעזוב את הפרנסה, לעזוב את המשפחה, ואשב בבית־מדרש כל היום וכל הלילה - ולא אכפת לי מכלום'... הרי הוא מקבל התעוררות... **אבל זו ג"כ עצת היצר־הרע!** וזה נקרא 'הרישת הגבול' - בלי שום צמצום, וזה ג"כ היצר־הרע, וכמו שאמר רבינו: **גם בהתקרבות להקב"ה ישנו יצר־הרע - שבירת הצמצום. אדם אומר שלא צריך כלום, אלא רק עבודת ה' וכו', והוא עוזב את הכל ולא אכפת לו מכלום... לא ולא! זה לא הרצון של הקב"ה! הקב"ה רוצה ש"תהיה בן־אדם" - תתחתן, תהיה לך אשה, ילדים, פרנסה, הכל, ועם כל זאת - תעבוד את הקב"ה! זו התכלית!**

ולכן, אם פתאום קיבלת איזו התעוררות - שמעת איזה משהו, וגמרת בדעתך: 'מעכשיו אני עוזב את הכל' וכו', דע לך שאתה לא **'עוזב'** את הכל, אלא אתה **'מכניס'** את הכל! **העבודה של אדם היא להבין איך 'להכניס' אל הכל לעבודת ה'!**

בשחרית של שבת־קודש, בברכות קריאת־שמע - אחר "ברכו", אנחנו אומרים תפילה המיוחדת רק לשבת־קודש; הברכה מתחילה: **"יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל"** - ואת זה אומרים גם בששת ימות השבוע, שהקב"ה הוא **'בּוֹרֵא אֶת הַכֹּל'** - הכל אלקות! ואיתא בספרי־קודש מפי צדיקים: **'הַכֹּל' ר"ת** (תהלים כב, כט) **כִּי־ לַיקֹוָק"ה הַ'מְּלוּכָה** (גם אותיות 'כַּלָּה'), היינו שאדם מכיר שהכל אין־סוף - הכל הקב"ה!

ובשבת־קודש מוסיפים בברכה זו עוד שתי שורות, ומובא מהאריז"ל שיש בזה דברים מאד עליונים[ה], אך נדבר בפשטות (צריכים פשטות!): **"הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּה', הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶלָה יוֹצֵר הַכֹּל"**; והנה לפי הדקדוק לכאורה יש לתמוה: נראה שיש כאן ריבוי לשון, כי כבר אמרנו לפני־כן "עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל", ומדוע אומרים עוד חמש פעמים - **'הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין**

ה. מסופר על **הרה"ק ר' יצחק אייזיק מזידיטשויב זי"ע**, שכשהוא היה אומר את המילים האלו, היה מגיע להתפשטות הגשמיות ממש... והיה רגיל לומר לאנשים שביקשו ממנו: 'רבי, תאמרו לנו איזה דיבור של התעוררות! תעוררו אותי לעבודת ה'!'... כך היה עונה להם: 'תהיה בביהמ"ד אצלי בשבת בבוקר כשאני אומר את התפילה הזו... ואם תשמע אותי מתפלל ולא יהיה הלך התעוררות - אין לי משהו אחר בשבילך'... ואכן ידוע שפעמים רבות הכניסו אצלו לבית־המדרש אנשים רחוקים מאד שיעמדו בסביבתו וישמעו מפיו מילים קדושות אלו, וכששמעו זאת - לפתע יצאו והתחילו לבכות וכו' והשתנו ונהפכו לאנשים אחרים לגמרי...

קָדוֹשׁ הַה', **הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶלָה יוֹצֵר הַכֹּל'** - זה נראה כמו שאומרים אותו דבר כמה פעמים.

מה מונח בזה? מה כתוב במילים הקדושות הללו? **פה מאחדים את כל הבריאה כולה! כל מה שיש בבריאה - את הכל!** מזכירים פה את המילה **'כל'** שש פעמים, שזה כולל שש ספירות וכו' (כמוסבר בדברי האריז"ל), אבל נסביר בפשטות: כשאנחנו אומרים **"הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ"** וכו', אנחנו אומרים: 'רבש"ע, אתה הכל!' - מכל פרט של הבריאה! זה כולל את הכל! ומרמז על כל המידות שישנן - **חסד, גבורה, תפארת** וכו', **"וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּה"** - אין! **"הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶלָה יוֹצֵר הַכֹּל"**!

הכלל, חוזרים על כל זה כמה פעמים כדי **להשריש** את הדבר הזה, שאדם מגיע לכזה גילוי **"שהכל אלקות"!**

ובפרט בשבת בבוקר, שזה זמן שאפשר לאדם לזכות לזה; בכלל צריכים לדעת בעניין שבת בבוקר, שהתפילות של שבת צריכות לעורר את האדם! יש הרבה בני אדם שהם עדיין ישנים... [ובפרט אם הלכו לישון מאוחר וכו'], **אבל התפילה של שבת־קודש צריכה לעורר את האדם מן השינה!**

ועל־כן מקובל אצל אנשי שלומינו, שבקידושא רבא שאחר התפילה לומדים **סיפורי־מעשיות**, כי רבינו אומר בתורה ס' הנ"ל כשמדבר מעניין הצדיק שמעורר מהשינה - **שסיפורי־מעשיות של צדיקים מעוררים בני אדם מן השינה**; ולכן בשבת בבוקר - אדם מגיע לביהכנ"ס לתפילת לשחרית, קריאת התורה ומוסף, ומיד ממשיכים לסיפורי־מעשיות של רבינו - שאדם יתעורר מן השינה שלו! אכן קמת, והגעת לביהכנ"ס, ושמעת קריאת התורה, עכשיו תשמע כמה דיבורים של **"סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מְשָׁנִים מַדְמְנִיּוֹת"**, ואתה יכול להתעורר לגמרי מהשינה, **וזה יועיל לך לכל השבוע!** זה לא שמעוררים אותך מן השינה, ואכן התעוררת, אבל אח"כ אתה חוזר שוב לישון... **כאן העירו אותך מן השינה, ואתה מתחיל לחשוב על מה שכתוב פה: 'הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ' - כל דבר ודבר! עובר עלי כך וכך, מכל הצדדים, ונדמה לי "זה וזה לא בשבילי; פלוני מעכב אותי; זה וזה מבלבל אותי; זה וזה לא טוב בשבילי"... יש לאדם כל־מיני מחשבות שונות, אבל העיקר שיזכור: "הַכֹּל יוֹדוּךָ" - הכל זו שירה להקב"ה!**

בלימוד סיפורי־מעשיות, אנחנו אוחזים עכשיו במעשה י"א - מהבנים שנחלפו, ושם מספר רבינו איך כל הבריאה כולה זה "הניגון הנפלא" ששר להקב"ה, שזהו "הַכֹּל יוֹדוּךָ" - כולם מודים להקב"ה! כולם משבחים להקב"ה! "הַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּה"" - כולם אומרים! וגם אם יש אחד שהוא צוחק לכאורה סתם דברים, ומי יודע מה הוא אומר... **ואפילו אם זה גוי, או יהודי שהוא רחוק מאד, ה' ישמור מה שהוא מוציא מפיו, ואיך אפשר לומר "הַכֹּל יוֹדוּךָ"?...**

אך על זה מגלה רבינו הקדוש (ליקו"מ

ח"א סי' נה): **כשאדם נמצא בהיכל המלך, אזי: "בְּהֵיכָלוֹ כֻּלוֹ אֹמֵר כָּבוֹד" - רק כבוד־המלך! כשאדם מתבונן: 'אני נמצא בהיכל המלך, אזי גם אם נדמה שיש אחד שאומר משהו נגד המלך - זה לא יכול להיות!'...** וכי יכול להיות שאדם ייכנס להיכל המלך ויתחיל להגיד דיבורים נגד המלך?! הוא ינבל הפה שלו ח"ו?! זה לא יכול להיות... אם היה אדם כזה - מיד היו 'מחסלים' אותו על המקום... לא יכול להיות דבר כזה כשאדם הוא בהיכל המלך!

אז הנה אתה עומד בהיכל המלך - שזה סובב על אדם שזוכה לדביקות הקב"ה, והוא נמצא בתוך היכל המלך - ופתאום אתה שומע כאלה מילים שבפשטות נשמעות כלא־טובים - אם לוקחים אותם כמות־שהם, באופן שטחי. 'אבל אני עומד בהיכל המלך... זה לא יכול להיות'... **אומר רבינו: אם אדם זוכה, הוא מבין איך לצרף את זה לכבוד־המלך! הוא שומע איזה דיבור, והוא יודע "הַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּה"" - "הוא ג"כ מגלה עכשיו משהו שהוא 'גילוי אלקות'!"...**

אמנם אלו דברים עדינים, אבל כך אומר רבינו, ומלביש זאת בפסוק: **"וּבְהֵיכָלוֹ"** - מי שנמצא בהיכלו של המלך, **"כֻּלוֹ אֹמֵר כָּבוֹד"** - כל מה שהוא שומע, כל מה שהוא אומר, כל מה שהוא רואה, הכל זה כבוד של הקב"ה!

זו העבודה הקדושה שלנו, שאדם יגיע לעניין של **'וְאֵיוֵ'** - "אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ"! שהוא מחפש: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ אוֹתְךָ!'...** וזה יהיה **"הַשָּׂה לְעֻלָּה"** - זה יקרב אותי! ואע"פ שנראים לפני עיניי דברים נגדיים, ולא הכל כ"כ פשוט, אבל אני איננני נח, אני תמיד מחפש ומבקש: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה כָּאן!'...**

כתוב בפסוק: **"אֵל מִסְתַּתֵּר"** (ישעיה מה, טו) - הקב"ה מסתתר! הוא יתברך מסתתר בכל הדברים! כי אם היה הכל פתוח - היה 'גילוי אלקות', אז לא היתה בחירה... היה הכל מתבטל... כולם היו רודפים אחר הקב"ה **"כַּאֲשֶׁר יֵרָדֵף הַקֹּרֵא בָּהָרִים"** (ש"א כו, ו)... אבל בגלל שיש הסתרה, צריכים את החיפוש הזה, שאדם באמת יחפש: **"אַיֵּה"! רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיפֹה אַתָּה בֶּאֱמֶת?... אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל מֵהַמָּקוֹם הַשָּׁפֵל שֶׁלִּי לְהִתְקָרֵב אֵלֶיךָ?...**

אך כאמור: **בשביל לזכות לזה, אדם מוכרח ליישב את עצמו קצת, כי אם לא יישב את עצמו, הימים והלילות יפרחו במהירות... הנה היה ראש־השנה, והיינו אצל רבינו, והנה כבר פרשת וירא, וכבר עוד מעט מברכים חודש כסליו... זה 'טס'... ואדם צריך ליישב את עצמו - 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיפֹה אֲנִי בָּעוֹלָם?'...**

זה הלימוד שמגיע עכשיו, בתחילת התורה, אחר **בְּרֵאשִׁית, נֹחַ, לְךָ־לְךָ; בְּרֵאשִׁית** - זו בריאה חדשה. **נֹחַ** - עוד הפעם בריאה חדשה, ואדם מתחיל "למצוא חן", כמ"ש **"וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'"**; **לֶךְ־לְךָ** - תתחיל ללכת! **'לְךָ'** - לאיפה? לנקודה שלך! ועכשיו מגיע **וַיֵּרָא**: שאומרים לך: אתה

חושב 'מה כבר יהיה איתי', ואתה מנסה **ללכת ולהתקדם**, והנה: "**וַיֵּרָא אֵלָיו ה'**" - יש כזה מושג שהקב"ה יתגלה אליך! כן, אתה כמו שאתה - '**אֵלָיו**'! לא כתוב שם שזה **אברהם אבינו**, כי זה '**אתה**'! תכניס את השם **שלך** שם! תחשוב שכתוב: "וירא אל **אברהם**, אל **יצחק**, אל **יעקב**" - כפי השם שלך... **שהקב"ה יתגלה אליך!**

אדם יגיד: 'אבל איפה אני בעולם?... הרי אני צריך איזו התחזקות... צריכים לחזק אותי'... **הדבר הראשון: אנחנו זוכים להיות כאן בארץ ישראל!** אדם צריך לדעת: **להיות בארץ ישראל זה מתנת־חינם מהקב"ה!** ועלינו תמיד להזכיר את עצמו עם המתנה הגדולה הזאת של '**קדושת ארץ ישראל**'! רבינו הקדוש, בכל־כך הרבה תורות מחזק אותנו על **קדושת ארץ ישראל** - שזה מקום של גילוי אמונה, גילוי אלקות, מקום של ניסים, של תפילה, של אמונה, **כל הקדושות נמצאות בארץ ישראל!**

ומתנת ארץ ישראל מצינו כבר בפרשת שבוע שעבר - לך־לך, שהקב"ה הבטיח לאברהם אבינו את ירושת הארץ - "**וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֵת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֵת כָּל אֶרֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת עוֹלָם**"; '**אֲחֻזַּת עוֹלָם**' הוא ענין של **אחיזה בעולם**, דהיינו: אתה תזכה לאחוז את כל העולם כולו ולקרב את כל העולם כולו! ולאן? לארץ ישראל! כל אלו שהם - אם מותר לנו להגיד - מסכנים, אחינו בני ישראל שנמצאים בגולה, שאכן הקב"ה עשה זאת - שפיזר את עם־ישראל בכל העולם כולו, ובוודאי יש על זהי כוונה עליונה שצריכים להעלות ולקרב כל־מיני דברים מכל פינות העולם ומכל קצוות תבל, **אבל למעשה, אדם שהוא בחוץ־לארץ - הוא כמגורש קצת מ"היכל המלך"...**

ומהי העצה? הרי לא כל אחד זוכה להיות בארץ ישראל, והנה אדם גר בחוץ־לארץ, ומה יעשה?... וכי פתאום יזרוק ויעזוב את הכל וכו'?... על זה מלמדנו רבינו הקדוש (ליקו"מ ח"א סי' קנה): **שיהיה לך השתוקקות כיסופים ורצונות לארץ ישראל!** אמנם אתה נמצא בחוץ־לארץ, אבל תזכור איזו השתוקקות צריכה להיות לך - **להגיע לארץ ישראל!** ובאמת אתה מתפלל על זה בכל יום, רק צריך לשים לב... צריכים קצת **לנסות לכוון** בתפילה... אכן, לכוון **כל הזמן** בתפילה - זה לא כ"כ קל, אבל לכל־הפחות **מעט**, ובפרט כשמדובר על משהו **שרבינו מעורר אותנו עליו...** והיכן הוא המקום הזה?

בברכות קריאת־שמע של שחרית, קודם שמקבלים עול מלכות שמים: "**שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד**"[1], מבקשים: "מַהֵר וְהָבֵא עָלֵינוּ בְּרָכָה מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת כָּל הָאָרֶץ וּשְׁבֹר עֹל הַגּוֹיִם מֵעַל צַוָּארֵנוּ **וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ**" - 'תוליך אותנו מהרה

---

1. בקריאת־שמע, אדם מקבל עול מלכות שמים **על עצמו** וגם **על כל העולם כולו**, וכמו שמסביר מוהרנ"ת ז"ל, שזה כמו שאדם צועק לכל עם ישראל בכל פינות העולם: "**שְׁמַע יִשְׂרָאֵל**"! וכמו שאדם רוצה פתאום לגלות משהו, והוא

לארץ ישראל'; ושם ראוי לאדם לבקש על זה, שיזכה לבוא לארץ ישראל!

וצריכין לזכור דבר חשוב: **התפילה הזו שייכת גם לאדם שכבר גר בארץ ישראל!** אדם שנמצא כבר בארץ ישראל עלול לחשוב: הרי אני זוכה כבר לשבת בארץ ישראל, ומה זה **'ותוליכנו מהרה קוממיות לארצנו'** - הלא אני כאן?... והתשובה היא, אדם שכבר זוכה לגור בארץ ישראל, הוא צריך לכוון: 'ותוליכנו מהרה **"קוממיות"** לארצנו' - העניין של **"קוממיות"**, וכמובא בדברי רש"י על הפסוק בפרשת בחוקתי: "וְאוֹלֵךְ אֶתְכֶם **קוֹמְמִיּוּת**" - 'בְּקוֹמָה זְקוּפָה'; כלומר: שאדם לא יהיה כזה שבור ומדוכא ועצוב... אלא: **'ותוליכנו מהרה "קוממיות" לארצנו'** - שנרגיש את הקדושה והאור הגדול שיש בארץ ישראל!

את זה צריך לכוון אחד שכבר זוכה להיות בארץ ישראל, ואם אדם עדיין לא זכה לבוא לארץ ישראל, ונמצא בחו"ל, עליו לקיים אז מה שאומר רבינו: **לבקש על זה, ולהזכיר עצמו מזה, ולכסוף ולהשתוקק לזה - "ארץ ישראל"!**

ורבינו מוסיף ואומר שם דבר חריף (ובזה רואים את הרוח־הקודש של רבינו), שמלבד מה שצריך האדם לבקש מהשם יתברך שיהיה לו השתוקקות וכיסופים לארץ ישראל, אומר רבינו: **"גַּם שֶׁיִּהְיֶה גַּעְגּוּעִים לְכָל הַצַּדִּיקִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל"...** אדם יחשוב: 'למי אין השתוקקות לארץ ישראל?'... והנה אומר רבינו בפירוש: **צריכים לבקש על זה!** הרי אתה כבר מתבודד, ומדוע תבקש רק על עצמך - שאתה רוצה להגיע לארץ ישראל?... ואולי אפילו אתה בארץ ישראל - **תבקש מהקב"ה שלכל הצדיקים יהיה השתוקקות לארץ ישראל!**

למה? כי אם לכל הצדיקים תהא השתוקקות לארץ ישראל, וכולם ידבר מזה, וכולם יראו את עצמם ואת אנשיהם בעניין הזה, זה יקרב את הגאולה, ואכן זה לא אפשרי 'ביום אחד' לקפוץ ולדלג ולהגיע, אבל לכל הפחות שזה יהיה "הכיוון" - זו המטרה וזהו היעד: **להגיע לארץ ישראל!** ומדברים מזה, ומחזקים ומעוררים את נשמות ישראל מה זו קדושת ארץ ישראל, וכך באמת תהיה הגאולה, וכדברי הנביא (ישעיה נו, ח): **"עוֹד אֲקַבֵּץ עָלָיו לְנִקְבָּצָיו"** - שיתקבצו כולם ביחד, ויעלו לארץ ישראל בעזרת השם!

וכשמדברים מ**'ארץ ישראל'**, הכוונה היא על **'קדושת ארץ ישראל'**, ולא סתם שאדם אומר "אני בָּאָרֶץ"... **אתה בָּאָרֶץ, אבל מה אתה עושה בָּאָרֶץ?... אם אתה לא מקיים את התורה והמצוות ח"ו, זה הרבה יותר גרוע אם אתה בָּאָרֶץ...**

'ארץ' הוא מלשון **'רצון'**, וכמובא במדרש

מגביה קולו: **"תשמעו יהודים! תשמעו! יש לי משהו להגיד לכם!"** שזה **"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל!"** - תשמעו! וממשיך: **"ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד"** - הקב"ה הוא אלקינו והוא אחד! הכל אלקות! בכל העולמות! הכל גילוי אלקות!

(בר"ר ה, ח): **'לָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ 'אֶרֶץ'? שֶׁרָצְתָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָהּ'**; כי "**הַשָּׁמַיִם - שָׁמַיִם לַה'**", אבל "**וְהָאָרֶץ - נָתַן לִבְנֵי אָדָם**", ומה ההבדל? כי מי שהוא קרוב ל"שמים" - "הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם", אין בזה שלימות כמו אחד שהגיע כאן ל"ארץ" - שזה נשמות ישראל, כי הקב"ה ברא "אֶת הָאָדָם עַל הָאָרֶץ" (דה"ב ו, יח), וכאן ב**'ארץ'** צריך להיות לו התעוררות שלימה להתחיל **'לרוץ'!** וכמו שכתוב (שה"ש א, ד): **"מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה"** - שאדם מתחיל לרוץ! ואיך? ע"י שיש לו **רצון**! הוא מתחיל! אמנם הוא בארץ, אבל **"ארץ"** לשון של **"רצון"** - שהוא מתחיל להתעורר ולרוץ אצל הקב"ה! זה פירוש המושג **"ארץ"**.

אדם יגיד: "אני נמצא כבר פה בָּאָרֶץ"... **אכן כן, אבל מה אתה עושה פה בָּאָרֶץ?!... אם ח"ו אתה לא מקיים את התורה והמצוות, אז מה אתה עושה?!... אם אדם בארמון המלך והוא ח"ו לא מקיים את התקנות של המלך - זה הרבה יותר גרוע מאדם שנמצא מחוץ לארמונו של המלך...**

הכלל, כשמדברים מ'ארץ ישראל', הכוונה היא מ'קדושת הארץ', דהיינו שאדם מחליט: 'אני מתחיל לרוץ להקב"ה!'... ואם אכן הוא זוכה להיות בארץ ישראל - כמה עליו להחיות את עצמו עם העניין הזה! ואם הוא עדיין בחו"ל, הוא מתעורר: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּזַכֶּה אוֹתִי! תְּקָרֵב אוֹתִי! תְּזַכֶּה אוֹתִי לְהַגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל! שֶׁלֹּא אֶשְׂכַּח מִזֶּה!'**... אדם נמצא בחו"ל, והוא עלול לחשוב: 'בסדר, טוב לי ככה... יותר נוח לי כך'... אך אומר רבינו בפירוש: **אדם צריך לעורר את עצמו, לבקש ולהתפלל: לכסוף ולהשתוקק לארץ ישראל!**

נשוב לדברי הפסוק: **"וַיֵּרָא אֵלָיו ה'"** - איפה? אברהם אבינו זוכה להיות עכשיו בארץ ישראל, והוא נמצא **"בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא"** - מקום שנקרא "אלוני ממרא", ומיהו 'ממרא'? זה היה אחד מהחברים הטובים של אברהם אבינו, וכמובא בדברי רש"י, שהוא יעץ אותו על ענין ברית המילה. ואמנם אין הכוונה שאברהם אבינו היה צריך עצות מאחרים, אבל כששמע ממרא שאברהם אבינו קיבל פקודה למול את עצמו - הוא חיזק אותו מאד; אברהם אבינו היה כבר זקן, וזה לא כ"כ פשוט - זה 'ניתוח'... והוא מפחד איך זה יעבור... וחיזקו ממרא. **לא היו לו ספיקות, אבל ממרא נתן לו חיזוק: 'קיבלת כזה ציווי מהקב"ה? אל תפחד!'**...

וזו מעלת העניין שמחזקים בן אדם, ואכן יכולים לחזק לאדם שהוא מחוזק - זה נותן נחת רוח! **אדם נותן מילה טובה של חיזוק - הן לחברו, והן אפילו לצדיק - אין הכוונה שבלי המילים האלו הוא לא יכול להסתדר... הוא מחזיק מעמד גם בלי זה... אבל אינו דומה אם מחזקים - אומרים 'תודה', מכירים טובה, זה דבר גדול מאד! זה נותן חיות - "ב"ה יש מישהו שבאמת מחזיק טובה"...**

זה היה ממרא, שהוא "נתן עצה על המילה", הוא חיזק את אברהם אבינו:

'אל תפחד! הקב"ה רוצה שתמול? בוודאי תמול את עצמך!'. וכמו ששמענו רבות מפי מוהרא"ש זי"ע: **'ממרא'** אותיות **'מאמר'**, שזהו המשך מה שדיברנו לעיל: איך אדם יזכה לגילוי אלקות? איך יזכה שיתקיים אצלו "וַיֵּרָא אֵלָיו ה'"? מוכרח להיות ההמשך: "בְּאֵלֹנֵי **מַמְרֵא**" - ה'**מַאֲמָר**' הקדוש! שאדם יתחיל לומר מאמרים קדושים, מאמרים של תורה!

אשרי מי שלא מטעה את עצמו, וקובע לעצמו שיעורי תורה בכל יום! אמנם אנחנו חוזרים על זה הרבה, אבל אי אפשר להגיד שדיברנו מזה מספיק... צריכים תמיד התחדשות! **אדם צריך לקבוע לעצמו בכל יום שיעורי תורה - כמה שהוא יכול, ולכל הפחות: מקרא, משנה, גמרא, מדרש!**

זכינו שמוהרא"ש הקדוש הכין לנו כזה **'סדר היום'**, ואשרי הזוכה לקיים זאת **אפילו במקצת!** ישנם **'חמש עשרה שיעורים'** שתיקן מוהרא"ש בתורה הקדושה, והנה אדם אומר: "זה הרבה בשבילי"... **אבל צריכים לדעת, שאמנם אלו "חמש עשרה שיעורים", אבל לא מוכרח שאדם ילמד מכל דבר הרבה, וממילא יתרשל לגמרי...**

משל לסעודה גשמית: אדם מגיע לאיזה אירוע, והנה יש 'תפריט' מלא... מגישים לו 'מנה ראשונה', ועוד לפני זה ישנה איזו 'מנה' כדי לגרות את התאבון[ז]... אתה רק מגיע ומסתכל על השולחן המלא במטעמים - ועדיין לא התחלת שום דבר... והנה, אם אדם כבר יאכל הרבה מן ה"הקדמה", רק יגיע למנה ראשונה ו'יתפוצץ'... **אבל אדם שיש לו שכל, הוא מבין: יהיה פה סעודה שלימה? אני אוכל מכל דבר קצת...** ואז באמת הוא יכול **לטעום** מכל דבר, ולהנות מכל הסעודה...

אותו דבר בעניין **'סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד'** של רבינו ז"ל; אומרים לך: יש 'חמש עשרה שיעורים', ואדם מיד אומר: **'זה "ריבוי אור" בשבילי'...** אבל לא אומרים לך שתאכל מכל דבר **המון...** אכן, השיעור של **'שנים מקרא ואחד תרגום'** צריך להיות קבוע - לסיים בכל שבוע את הפרשה[ח] [וגם זה, אם מחלקים זאת לימות השבוע - זה לא כ"כ הרבה...], אבל שאר לימודים - רק **'טועמים'**... לומדים פרק בתנ"ך - זה לוקח רק כמה דקות, וכן פרק משניות - זה לוקח שתי דקות, ולא יותר משלוש דקות!

בעזרת השם יתברך, בשעה טובה ומוצלחת, בשבת הקרובה אנחנו עושים סיום על ששה סדרי משנה! התחלנו ביום א'

ז. מי שהיה פעם בחתונה של עשירים - מכיר זאת, עד שאתה מגיע למנה ראשונה צריכים סבלנות... אמנם זה נשמע מצחיק, אבל כך הוא - תחילה מביאים לך 'בשרים על האש', וזה רק להתחיל לגרר לך את התאבון... ככה זה מתחיל...

ח. והלוואי שאדם יזכה גם ללמוד את הרש"י על הפרשה בכל יום! **בלי רש"י - איך אתה יודע 'מה קורה כאן'?...** וכמו בפרשת השבוע: "וירא אליו ה'", איך אתה יודע בכלל מה קורה כאן - 'מתי' זה היה ו'איך' זה היה?... **זה כ"כ נפלא ללמוד את פירוש רש"י הקדוש, ובפרט בימינו - שיש את הכל מנוקד, אשרי הזוכה להגיד את הרש"י בלימוד החומש!**

פרשת במדבר כ"ה אייר תשפ"ד - לפני שנה וחצי, ומאז אנחנו לומדים "פרק משניות בכל יום", ומי שלא הטעה את עצמו, ולמד כל יום את הפרק - כמה זמן כבר לוקח להגיד פרק משניות?... ח"י פרקים אכן לוקח זמן, אבל פרק אחד? תסתכלו על השעון, אדם שהוא קורא טוב - זה לוקח שתי דקות, ולא יותר משלוש דקות... אז קראת בכל יום פרק משניות, והנה בשבת זו עושים "סיום משניות"!

וזה מלבד שאר הסיומים במשניות - יש המסיימים בכל חודש וכו', זה בוודאי דבר גדול מאד, **אבל הלימוד הזה של "פרק אחד ליום" - זה לא קשור, זה ענין כללי!**

הגה"ק רבי מאיר שפירא (לא מזמן היה ההילולא שלו, ביום ז' מרחשוון) קיבל זכות מן השמים שהוא איחד את כל העולם כולו ללימוד דף גמרא בכל יום - **'דף היומי'** (וזה לא שייך לשום מפלגה וכו', אלא פשוט לומדים דף גמרא בכל יום!), **ובכל שבע שנים עושים סיום על כל הש"ס. מי שזכה להתחיל את המחזור הנוכחי - אנחנו כבר אוחזים במסכת זבחים ב"ה, פרק "איזהו מקומן", וכבר עוד מעט מסיימים את הש"ס... זה דבר שמאחד את כולם ביחד!** אותו דבר בלימוד של **"פרק משנה"** - זה מלבד השיעורים האחרים, ולוקח שתים-שלוש דקות, וזוכים לחטוף את זה בכל יום, וזוכים כבר לעשות סיום[ט]...

זהו **"המאמר הקדוש"** - שאדם זוכה ל**'מאמרי תורה'**; חוטף פרק משניות בכל יום, וכן **דף זוהר** - מדפיסים את זה כ"כ יפה! [ועכשיו אפילו משפצים את זה שיהיה יותר יפה]. כמה זמן כבר לוקח להגיד דף אחד של זוהר.... אכן, לפי הדפוס הראשון, שהיה באותיות קטנות - 'דף זוהר' זה הרבה יותר, אבל מדפיסים את זה עם אותיות גדולות ומנוקד, ואשרי הזוכה לחטוף זאת בכל יום! בעזרת השם עוד מעט אנחנו עושים סיום על **ספר בראשית** בזוהר הקדוש[י]...

גם את לימוד הזוהר התחלנו יחד עם המשניות - התחלנו ללמוד דף זוהר, ועכשיו מסיימים ספר בראשית. **אשרי הזוכה לזה בכל יום!** אתה מוסיף עוד ארבע או חמש דקות - וזכית! לא היית צריך להקדיש את כל היום בשביל זה... **לומדים עם צמצום!** וכמו המשל הנ"ל לסעודה: אתה לא אוכל עכשיו 'מנה ענקית' עד שאינך יכול לזוז... **למדת דף זוהר!**

ט. אם לומדים פרק אחד בכל יום - לוקח שמונה עשרה חדשים לעשות סיום. וכשם שאם לומדים **שמונה עשרה פרקים** ביום מסיימים **בחודש אחד**, כן אם לומדים **פרק אחד** בכל יום - מסיימים בשמונה עשרה חדשים... וכך עשינו, ועתה בשבת קודש יהיה הסיום בשעה טובה ומוצלחת.

י. פעם היה ספר הזוהר מחולק לשלושה חלקים - החלק הראשון היה ספר **בראשית**, החלק השני היה ספר **שמות**, ובחלק השלישי היו **ויקרא**, **במדבר**, **דברים**. כי בראשית ושמות זה הרבה יותר זוהר משלושת הספרים האחרונים, ולכן כך היה מחולק. ועל כן כל פעם שכתוב **"זוהר חלק א"** הכוונה על ספר בראשית, **וחלק ב'** הוא ספר שמות, **וחלק ג'** זה ויקרא, במדבר, דברים.

ואח"כ אתה זוכה ללמוד דף גמרא - בבלי, ירושלמי, תוספתא; **אדם שיש לו קביעות בזה - זה נעשה אצלו פשוט... זה 'הלחם וחמאה' שלו! הוא יודע: 'אני צריך ללמוד את זה כל יום!'**... וכך זוכה להיות מחובר אל התורה הקדושה...

ואח"כ אם רוצה להוסיף - אשרי לו ואשרי חלקו! ואם מדברים על **'חמש עשרה שיעורים'**, ואדם מסתכל על זה כדבר שלמעלה מכוחו לגמרי... **אבל זה לא ככה!** כי אם למדת את הסדר הנ"ל - כבר לא נשאר לך כ"כ הרבה לקיים זאת... אתה לומד אח"כ גם **מדרש רבה ומדרש תנחומא** - כמה? קטע אחד![יא] ואח"כ יש **זוהר ותיקונים** - והרי זוהר כבר למדת, אז נשאר לך ללמוד מעט **תיקוני זוהר** - כמה? דף אחד, עמוד אחד, כמה שאתה רוצה...

ואח"כ יש **רמב"ם טור ושו"ע** - תלמד הלכה ברמב"ם, **הלכה אחת!** תיקח את הרמב"ם, ותלמד **הלכה אחת** או **שתי הלכות** - כמה שאתה רוצה... וכן טור - תלמד **קטע אחד** של טור, ואם אתה רוצה יותר - אדרבה! יש לך תאבון... אבל אפילו הלכה אחת - הן ברמב"ם, הן בטור והן בשו"ע! **בכל יום צריכים ללמוד שולחן ערוך! רבינו אמר לנו: "לימוד שו"ע בכל יום - חוק ולא יעבור"!**

ואח"כ ישנם ספרי **ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות** - ספרי רבינו הקדוש, אתה לומד מעט בכל יום, **והנה יש לך את כל ה'חמש עשרה שיעורים' כלאחר יד...** וכך אתה זוכה להיות מקושר לתורה הקדושה!

הרי השנה פורחת **"כצל עוף הפורח באוויר"**, ועם מה נשארת?... עכשיו היה לנו 'שמחת תורה', ורקדת ושמחת ב"ה, אם זה על מה שזכית כבר ללמוד - **אשריך!** אבל גם אם עדיין לא זכית - קיבלת על עצמך: בשנה זו אני אלמד כך וכך! **אז תתחיל... אנחנו עדיין "בהתחלת השנה" - אז תתחיל!**

זה הענין של **'ממרא'** - "מאמרים קדושים" של לימוד התורה! וכן - "מאמרים קדושים" של תפילה: הן התפילות הקבועות - לבוא בכל יום לביהכנ"ס להתפלל, לא לוותר על זה בשום פנים ואופן! לא על שחרית לא על מנחה לא על מעריב! לדקדק בכל יום לבוא לביהכנ"ס להתפלל את שלושת התפילות! היצר הרע מאד מאד מסית את האדם נגד זה, והנה הוא מתרשל 'פה ושם'... אבל אדם צריך להיות חזק על זה במסירות נפש - להתפלל את השלוש תפילות בכל יום! "מאמרים קדושים" של תפילה!

וזה 'עניינא דיומא' של פרשיות אלו:

יא. נציין דבר חשוב: הדבר הראשון אם אתה רוצה ללמוד - **ראה שיהיה לך את הספרים האלו...** לא שתחפש אותם בביהמ"ד, אלא תקנה לך סט של מדרש רבה [איזה סט שאתה רוצה... אתה לא רוצה את הסט הגדול? תקנה מה שאתה רוצה - שני כרכים, כרך אחד...], ותלמד כל יום קטע אחד - הן ממדרש רבה והן ממדרש תנחומא, כך זכית ללמוד מדרשים באותו היום!

אברהם תיקן תפילת שחרית, יצחק תיקן תפילת מנחה, יעקב תיקן תפילה ערבית; אשרי הזוכה להיות חזק בזה!

ואשרי הזוכה גם להוסיף את תפילת תיקון חצות בכל לילה... הרי עתה אנחנו בחורף, ולפי דברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' קמט), בלילות החורף זמן חצות הוא בשעה **11 ורבע בערך**, ואם זו דעת רבינו - זה "לכל הדעות"! **רבינו הוא "פוסק אחרון", וכך פסק לנו!**

והרי אתה ממילא ער בשעה כזאת [אתה אפילו לא מתחיל 'לחלום' ללכת לישון לפני 11 ורבע...], אז לפני שאתה הולך לישון - אתה רואה שכבר הגיעה השעה - תאמר תיקון חצות! כמה זמן כבר יקח לך?... **אשרי המרגיל עצמו לזה, ואומר את העשרה מזמורים - יחד עם פרק חמישי של איכה, וזכה לחטוף תיקון חצות!**

זה העניין של 'התפילות הקבועות' שאדם יכול לזכות אם לא מטעה את עצמו.

ועל כולם - **אשרי הזוכה ליישב עצמו עם כמה דיבורים של התבודדות להקב"ה!** כלומר: מלבד מה שאתה קורא בסידור או בתהלים[יב] - אתה מוציא דיבורים מהלב שלך! אתה מספר מה מעיק לך, מה כואב לך עכשיו... **לכל אדם יש ב"ה על מה להתפלל!**

ואם אתה תוהה על מה להתפלל בעת ההתבודדות - עצה טובה יש לזה: אל תהיה בטלן, הלא בוודאי יש לך הרבה דברים שאתה צריך... ואתה רק מתחיל לחשוב על כל מה שאתה צריך - אתה לא יודע אפילו מאיפה להתחיל... אז מה תעשה כדי שתזכור זאת? **קח פנקס מיוחד** [הדפסנו כבר כזה קונטרס] **ובו תכתוב את כל הדברים שאתה רוצה להתפלל עליהם, ותחזיק את זה בכיס שלך, וכשאתה רוצה להתבודד - תפתח את הפנקס!** אתה נוסע בדרך, אתה בתוך ברכב שלך, ופתאום קיבלת התעוררות להתבודדות - אתה חונה את הרכב לכמה דקות, מוציא את הפנקס הזה, ומתחיל להתפלל על כמה דברים שזכרת לכותבם...

זה הרכוש הנצחי שיש לנו בכל יום, ואשרי אדם שזוכה לתפוס כל יום עם כזה טוב אמיתי ונצחי - '**ביום הזה התפללתי ודיברתי כמה דיבורים להקב"ה!**'.

ומה זה יגרום לנו? הנה ידוע, שמאז תחילת הבריאה היה הערבוב של "עץ הדעת טוב ורע"; היה את "אילן החיים", שאם אדם הראשון היה אוכל ממנו - "וְאָכַל וָחַי לְעֹלָם", היה 'גילוי אלקות'! אבל השטן - הנחש הקדמוני - הסית אותו לאכול מ"עץ הדעת טוב ורע", ובלבל לו את ה'טוב' וה'רע' - "אני כן יכול, לא יכול; זה כן בשבילי, לא בשבילי"... שזה כלליות החלישות־הדעת והבלבולים שיש לאדם - הכל בא מ"עץ הדעת טוב ורע"! ואנחנו

יב. אשרי הזוכה לומר תהלים! זה דבר גדול מאד להגיד תהלים בכל יום!

צריכים לרוץ אל הצדיק...

רבינו ז"ל אומר (שיחות הר"ן, סי' רנב): **'כְּשֶׁמְּקָרְבִים לְצַדִּיק הָאֱמֶת טוֹעֲמִים טַעַם גַּן עֵדֶן. כִּי אִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ** (חֵלֶק ב' קסו:) **שֶׁהַצַּדִּיק הוּא גַּנָּא דְּגִינְתָּא'**; ואנחנו זוכים לדעת מרבינו ולהתקרב לרבינו, ורבינו רוצה להחזיר אותנו לתוך הגן־עדן ולהציל אותנו מ"עץ הדעת טוב ורע" - שלא נתבלבל! שיהיה אצלנו הכל "עץ החיים" - הכל יהיה 'גילוי אלוקות' בלי שום בלבולים!

וכמובן, זו 'עבודה שלימה', אבל יש לנו על מי לסמוך... אם היינו צריכים לעבוד בעצמנו בלבד, ולהתחיל את כל העבודה לבדנו, איך אפשר לזכות לזה?... אבל אנחנו זוכים לדעת מרבינו, ורבינו הוא ה**"אדם־קדמון"** - הוא הנשמה הקדושה שלא הלכה אל ה"עץ הדעת טוב ורע" ורבינו מקרב אותנו - **'בֹּא! תַּעֲמֹד עַל יָדִי!'...**

ובהמשך המעשה הנ"ל של הבנים שנחלפו - נראה את העניין הזה, שרבינו מספר על אותה המדינה שבן־המלך צריך להפוך את השם שלה כמו בתחילה - **"מדינה טיפשית ומלך חכם"** [ולא "מדינה חכמה ומלך טיפש" - כמו שקורין אותה עתה], ומכניסים אותו אל הגן שיתחיל לעבוד... ומה זה **"הגן"**? זה העולם־הזה - כי **הגן־עדן** הוא כאן בזה העולם! ורבינו מספר, שאחר שנכנס אל הגן - התחילו לרדוף אותו, והוא מתחיל לברוח על נפשו... ואם יתבונן - **לאיפה אתה רץ? מי רודף אחריך?...** אין לו אפילו זמן לחשוב על זה... הוא חושב שרודפים אותו...

אך מחמת שבן־המלך נעשה **"מבין דבר מתוך דבר"** (כמבואר לפני־כן במעשה שם), הוא הבין מיד: 'אבל יש פה גנני שעומד בתוך הגן, ומדוע הוא לא בורח מהגן?... איך הוא מלא בישוב־הדעת ושמחה ואף־אחד לא רודף אותו?'... והבין שעליו לעמוד על־ידו - **אם הוא לא בורח, למה שאני אצטרך לברוח?... אעמוד על־ידו, וכך גם אני לא אברח...** וזה מה שהוא עשה, וזכה.

מה לומדים מכל זה? שזה התיקון שלנו! ה"עץ הדעת טוב ורע" זה ערבוב ובלבול בין טוב לרע, שאדם כבר לא יודע מה לעשות עם עצמו... כל פעם הוא מתעורר ונופל שוב... הנה הוא מקבל תשוקה ורצון קדוש - והנה הוא מתקר... אז מה עושים?!... **צריכים להתקרב לצדיק שיתן לנו את האומץ! שיתן לנו את הדלק איך להתקדם, איך אף־פעם לא ליפול לשינה!** זה מה הצדיקים עושים לנו...

וזה מרומז בעניין של **"בְּאֵלֵּנִי מַמְרֵא"** - **'בְּאֵלֵּנִי'** לשון של **'בָּאֵילָנוֹת'**, דהיינו **"שתי אילנות"**, ומוהרא"ש היה מסביר שזה העניין האמור: אדם צריך ליישב עצמו ולעשות את ההבדל בין "עץ הדעת טוב ורע" ל"אילן החיים"! הקב"ה מתגלה לאדם **"בְּאֵלֵּנִי מַמְרֵא"** - **"באילנות אלו"**, וצריכים להפריד ביניהם ולהתקרב אל **'אילן החיים'**!

ואם יגיד האדם: 'אבל עץ הדעת היה אצל אדם ראשון, ומה זה קשור אלינו?'... אך כבר הסברנו כמה פעמים, שכל הסיפור

של אדם הראשון מתקיים עם כל אחד ואחד מאיתנו! אנחנו ג"כ באנו לזה העולם כמו ב'בראשית', ואח"כ 'נח' ו'לך־לך' - הכל סובב עלינו! ויש לנו את אותו ניסיון ואותם עניינים כדי שנזכה להגיע אל ההכרה הזאת - **שאין עוד מלבדו! אין שום מציאות בלי הקב"ה!** וכשאדם זוכה לטעום מ"אילן החיים" אזי "וְאָכַל וָחַי לְעֹלָם"...

ואכן, כך מובא בדברי צדיקים ובדברי המקובלים, שאם אדם הראשון היה אוכל בתחילה מאילן החיים - לא היה מזיק לו עץ הדעת, וכמו שאכן הקב"ה אמר לו בתחילה: "מִכֹּל עֵץ הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל", ומדוע פתאום נאסר אילן החיים אח"כ? כי אם היה מקבל את הלימוד וההדרכה הנכונה, ומקודם היה מדבק את עצמו ב"אילן החיים" - והיה מבין שהכל אין־סוף הכל אלקות, אזי לא היה מזיק לו עץ הדעת, כי היה כבר מבין מעצמו מהו 'טוב' ומהו 'רע', ובכלל לא היה נכנס בו את כל היצרין־בישין והניסיונות שהיו בתוכו - שקרו אחר האכילה מעץ הדעת...

אבל אם אדם זוכה להתקרב אל הצדיק - וכמו שרבינו אומר שם, שהצדיק "**הוּא גַּנָּא דְּגִינְתָּא**" - הוא הגנני, אזי הוא יודע: **אפשר לי לזכות ל"וַיֹּאמֶר אֵלָיו ה'" - הקב"ה יתגלה אליי!** מתי? אסור לו לאדם לשאול 'מתי' ו'איך'! יש בני־אדם ששואלים: 'מתי? הרי אני כבר כמה שנים כך' וכו'... **מה זה?! הלא הצדיקים השקיעו בעבודת־השם־יתברך ימים ושנים, ואת כל החיים שלהם השקיעו בזה!...** ואתה רק מתחיל עכשיו! אתה ילד, בחור, אברך, יותר מבוגר, בסדר - השקעת, אבל לא שואלים 'מתי'...

ובפרט אם אדם הולך תמיד עם הגילוי העצום של רבינו שלימד אותנו תמיד להתחיל מחדש [כמו הלימוד שֶׁיֵּצֵא לנו מסוף הפסוק], אזי **'אני מתחיל רק מעכשיו! עדיין לא זכיתי לשום דבר!'** א"כ מה שייך בכלל להגיד 'כבר השקעתי' וכו', מה השקעת?... הרי נולדת היום... אתה מתחיל עכשיו... וממילא כל ה'סיפור' של החלישות הדעת זאת נופל ובורח... 'מה כבר עשיתי? שום דבר! התחלתי רק היום'... **אשרי מי שזוכה ללכת עם הגילוי הזה!**

רבינו גילה לנו כ"כ את הענין של **התחדשות!** רבינו אמר (חיי מוהר"ן, סי' רמז): "**חִדּוּשׁ כָּמוֹנִי עֲדַיִן לֹא הָיָה בָּעוֹלָם**" - שזה ענין של התחדשות! **שאדם יחדש עצמו בכל יום בכל עת ובכל שעה - זה גילוי של רבינו! זו מתנה! מתנה מהגנני של הגן עדן - שמלמד אותנו לחיות תמיד עם התחדשות!** וממילא אין שום שאלות... - מה היה אתמול, שלשום, לפני שנה? לא היה דבר... **אני נולדתי היום!**

זהו: "**בְּאֵלֶּנִי מַמְרֵא**" - שזוכים **לאילנות קדושים**, "אילן החיים"! ואיך אדם זוכה לזה? ע"י **'מַמְרֵא'** - מאמרים קדושים! וכך יש לו רפואת הנפש ורפואת הגוף, והרמז במילת **'מַמְרֵא'** - גימטריא **'רְפָא'**, ענין של **רפואה**, כי עי"ז אדם זוכה לרפואת הנפש ורפואת הגוף!

אדם לא מרגיש טוב, והוא מחפש - 'איך מתרפאים?'... ה'**מאמר**' של האדם! כשאדם מקדש את המאמר שלו, מקבל לימודי הצדיקים, זה מרפא אותו! '**ממרא**' זה מספר של '**רפֵּא**' - רפואה!

והנה, '**רְפָא**' הוא גם אותיות '**אֵפֶר**', שגם זה יש לנו בפרשת השבוע - וזו הפעם הראשונה בתורה שמוזכרת המילה הזאת, שאברהם אבינו אומר בתפילתו להקב"ה על אנשי סדום: "**וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר**" - 'אני אפר!'. **כי אדם שזוכה לביטול אמיתי, שהוא מבטל את עצמו לגמרי, זו הרפואה הכי גדולה! כי כל הבעיות של האדם מגיעות מהישות שלו!**

רבינו אומר בספר־המידות (אות צדיק, סימן צז): '**יֵשׁ לְהִזָּהֵר מִלְּהַרְאוֹת חֲסִידוּת לִפְנֵי גְּדוֹלִים**'; כי יש טבע אצל בן־אדם, שהוא רוצה 'להראות את עצמו' - "אני ככה, ואני ככה"... ולא אכפת לו ליד מי הוא נמצא... וממילא אם זה בינו לבין עצמו, **אבל לפני גדולים אדם צריך לקבל קצת הכנעה! מה אתה מראה את עצמך כאילו אתה משהו מיוחד?!...** זה מה שאומר רבינו שם בספר־המידות, שצריכים להיזהר לא להראות 'גדלות' לפני גדולים, וצריכים להכניע עצמו - שאדם מבטל עצמו לגמרי עד שנעשה "**עָפָר וָאֵפֶר**", הוא זוכה להיות "**שָׁכֵן לְעָפָר**" (סוטה ה.), וזה מביא אותו ל'**אפר**', ומה זה '**אֵפֶר**'? '**רְפָא**' - רפואה! וזה גם אותיות '**פְּאֵר**', שאדם מלביש לעצמו 'פְּאֵר'!

מנהג ישראל קדושים, שקודם החופה, שמים לחתן קצת אפר על הראש, וכששמים את האפר אומרים לו את הפסוק (ישעיה סא, ג) "**לָשׂוּם לַאֲבֵלֵי צִיּוֹן לָתֵת לָהֶם פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר**", ובפשטות הטעם לכך כדי להזכיר אותו על חורבן ירושלים, בבחי' '**נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו**'; ולכן גם שוברים כוס תחת החופה - כדי לזכור את חורבן ירושלים. ולפי האר"י הקדוש יש ענין גם בזמן תיקון חצות לשום מעט אפר. ואכן, אם אדם יתחיל לחפש לעשות הכל בשלימות - לשבת על הרצפה, ולחפש אפר, ולהלביש שק, אזי לא יעשה כלום... אבל גם במדרש איתא, שיש תיקון של אפר - וכמו שעושים לחתן, אז אדם לוקח טיפה של אפר ושם על ראשו ואומר את הפסוק הזה - "**לָשׂוּם לַאֲבֵלֵי צִיּוֹן לָתֵת לָהֶם פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר**", שהוא מלביש '**פְּאֵר**'!

וכל זה נכלל בענין '**מַמְרֵא**' - שזוכים ל"**מאמרים קדושים**", וזוכים ל"**רפואה**", וזוכים לעניין של "**אפר**" - שאדם מגיע להכנעה אמיתית, וזו הרפואה שלו! **זו הרפואה שלו, וזה הפאר שלו! הוא זוכה להלביש עצמו עם הפאר והיופי של השכינה הקדושה - מאירה עליו השכינה הקדושה!**

וידוע לנו שמרומז פה גם עירנו הקדושה, דהנה אנחנו לא סתם רק "זוכים להיות בארץ־ישראל", אלא יש פה את הסוד הגדול שכתוב אותיות '**יבנאל**' - "בְּאֵלֵנִי מַמְרֵא", '**בְּאֵלֵנִי**' אותיות '**יַבְנְאֵל**', איזה גילוי אלוקות שזוכים כאן! מקום מיוחד בארץ־ישראל, בחלק נפתלי, זכינו לזה!

תסתכלו בספר יהושע פרק י"ט, ששם יש את כל גבולות הארץ, ושם כתוב שיבנאל הגיע לשבט נפתלי; ובעניין שבט נפתלי, רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' מז): **'נַפְתָּלִי'** אותיות **'תְּפִלִּין'**, ורבינו אומר (שם, סימן לח): **'סִימָן שֶׁל דְּבֵקוּת הוּא תְּפִלִּין'**; אדם שרוצה לבדוק האם הוא דבוק בהקב"ה, זה ע"י התפילין הקדושות - אם הוא שמח עם התפילין שלו, זה סימן שהוא דבוק בהקב"ה. זאת אומרת, שהחלק שקיבל נפתלי בארץ־ישראל זה ענין של דביקות.

והנה, אנחנו זוכים במתנת־חינם להיות פה ביבנאל, מוהרא"ש הקדוש זכה שהתקיים בו הכתוב בזוהר פרשת לך־לך על אברהם אבינו: **'תקיל בתיקלא עד דאיתגליא ליה'**; שאברהם אבינו היה מחפש ומחפש, עד שהגיע לארץ־ישראל, וכשהגיע לארץ־ישראל הבין שהוא בתוך הקדושה. אותו דבר אצל מוהרא"ש הקדוש - שזכה להגיע ליבנאל, אל המקום הקדוש הזה!

ואמרנו רמז, ששם בספר יהושע, בעניין גבולות חלק נפתלי, כתוב (יט, לג): **"וַיִּבְנֶאֱל עַד לַקּוּם"**; ובפשטות הכוונה מיבנאל עד מקום מסוים באזור הזה ששמו היה **'לַקּוּם'**. ויש לרמוז: **'לַקּוּם'** אותיות **ל'ק'ו'טי מ'והר"ן**, וכן מרמז על ענין ההתקרבות לרבינו - שצריכים **'לַקּוּם'** מחדש להתקרב לרבינו, לגלות את האור של רבינו בכל העולם!

וגם יש בזה רמז למה שהזכרנו לעיל, שאדם צריך להתפלל תמיד שיזכה להגיע לארץ־ישראל, ואמרנו שמזכירים זאת בכל יום בתפילת שחרית: **"וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ"** - לזכות להגיע לארץ־ישראל. ומילים אלו: **'וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה ק'וֹמְמִיּוּת לְ'אַרְצֵנוּ** הן ג"כ ר"ת **'לַקּוּם'**...

אבל אנחנו זוכים במתנת־חינם להיות כאן ביבנאל, וכמה אנחנו צריכים לשמוח בזה, ולבנות את הקהילה הקדושה, ולגלות ולפרסם את הקהילה - דהיינו: להפיץ אור רבינו! **לקחת ספרים, ושם בספרים יראו שיש דבר כזה - יש מקום כזה, ויש כאלה לימודים, ויש "עיר ברסלב", יש "עיר השמחה" ו"שומרי הלשון", וזה לאט לאט יתפרסם בכל העולם...** אבל אנחנו צריכים להיות נאמנים לזה, לשמור על עצמנו! לשמור על קדושת המחנה - שיתקיים (דברים כג, טו) **"וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ"!**

אני מוכרח להזכיר את זה ברבים, כי הדבר הזה כבר מגיע למצב של שיקול הפסקת העניין לגמרי, אך ניתן לזה עוד קצת זמן, ואם ימשיך ככה - נצטרך לעשות זאת, והעניין הוא לגבי ה'טישים' והתפילות של שב"ק, אנחנו מוכרחים שיהיה **"וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ"!** כי מגיעים הגברים לביהכנ"ס, וגם יש נשים חשובות הרוצות להגיע [וכן בנות צעירות] אבל לצערנו הגדול נעשה ערבוביא שלא מתאימה כלל!

ואין הכוונה על עירבוביא של בנים ובנות, חס ושלום! זה בוודאי שלא! אלא הכוונה על קבוצות של נשים המסתובבות ויושבות ועומדות על הרחוב, **וזה מוכרח להיפסק!** ואני אומר לכולם, שהנשים תשמענה את

זה: **אם לא יקבלו את זה ברצינות, והנשים תשמורנה על כך, וגם הבעלים והגברים ישמרו על נשותיהם וילדותיהן מזה, אם לא יקחו את זה ברצינות, במחילה וסליחה, אנחנו נפסיק את הגעת הנשים ל'טישים' כלל וכלל!** זה הגיע למצב שאי־אפשר להגיע אל ההיכל... כל הרחוב מלא עם בנות ונשים היושבות ומפטפטות בקול, **וזה בושות! זו הקהילה הקדושה שלנו?!...**

הגעתְ אל ה'טיש'? תיכנסי לפנים החצר - אם את רוצה לשבת, ומה זאת אומרת להסתובב בחוץ ולפטפט?!... ובפרט עכשיו בחורף, שזה יותר מוקדם - 'הנה, איזה כיף... בואו נלך לטיול'... **מה זה?! וכי זהו המקום הקדוש שלנו?!... זה מוכרח להיפסק!** אנחנו מזהירים על זה, ונעמיד שומרים על זה! **ואם דבר זה לא יתוקן - יהיה מודעה גדולה: "עזרת נשים לא פתוחה לנשים בזמן ה'טישים"', וגמרנו...**

ואל תטען: 'זו לא הבת שלי... זאת לא אשתי'... **עליך להיזהר ולראות שכך יהיה אצל כולם - לכל אחד יהיה אחריות לזה! זה מקום קדוש - מגיעים, כל הכבוד, ונכנסת מיד אל החצר ולביהכנ"ס, ושומעת את הדרשה - זה בסדר גמור, אבל מוכרחים לשמור על זה!** וכמובא בדברי חכמינו הקדושים, וכן נפסק בשו"ע[יג], לעניין חגים ומועדים, שהיו מעמידים שומרים ואפוטרופוסים לשמור שיהיה סדר בעניינים אלו. **ולכן אני מבקש את זה מאד!**

וזה ענין הקדושה שאנחנו זוכים פה ביבנאל - "**בְּאֵלֶּנִי** מַמְרֵא", מקום של גילוי אלקות! כי אכן, מכאן מפיצים את אור רבינו ב"ה, **ואשרי מי שזוכה להיות שותף בזה!** הנה זכינו עכשיו בחסד־חינם שיצא לאור '**לוח שנה**', ואמנם בתוך הלוח מובאים הזמנים של **יבנאל**, אבל גם הכנסנו כמה עמודים של **הזמנים בכל הארץ** - שיהיה שווה לכל נפש. **לוקחים ומפיצים את זה בכל העולם!** ובתחילה רואים שזה 'לוח' בשביל **יבנאל**, אבל מיד כתוב בפירוש שישנם עוד זמנים לשאר הערים, ומובאים בזה **מאמרים ופתגמים נפלאים**, וכך מפיצים אור רבינו בעזרת השם!

וכן, אנו נמצאים עכשיו ב'חצי חשוון', וכשם שזכינו לקונטרס '**חודש מרחשוון מאיר ושמח**', כן תתפללו שיהיה קונטרס לחודש **כסליו** בעזרת השם יתברך, ונזכה להפיץ את אור רבינו, **וזה 'קירוב הגאולה'!**

ואל תאמר: 'כבר כולם יודעים מזה'... **לא ולא! 'כולם "לא" יודעים עדיין'...** אם היו כולם יודעים - המשיח היה כבר בא... ואם הוא עדיין לא בא, זה סימן שעדיין לא כולם

יג. [שולחן־ערוך (אורח־חיים, סימן תקכט, סעיף ד): '**חַיָּבִים בֵּית־דִּין לְהַעֲמִיד שׁוֹטְרִים בָּרְגָלִים, שֶׁיִּהְיוּ מְשׁוֹטְטִים וּמְחַפְּשִׂים בַּגַּגּוֹת וּבְפַרְדֵּסִים וְעַל הַנְּהָרוֹת, שֶׁלֹּא יִתְקַבְּצוּ שָׁם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְיָבוֹאוּ לִידֵי עֲבֵרָה, וְכֵן יִזָּהֲרוּ בְּדָבָר זֶה לְכָל הָעָם שֶׁלֹּא יִתְעָרְבוּ אֲנָשִׁים וְנָשִׁים בְּבָתֵּיהֶם בְּשִׂמְחָה, וְלֹא יִמְשְׁכוּ בַּיַּיִן שֶׁמָּא יָבוֹאוּ לִידֵי עֲבֵרָה, אֶלָּא יִהְיוּ כֻּלָּם קְדוֹשִׁים**'; עיין שם].

יודעים... **ואם לא יודעים - צריכים לפרסם!** הנה היה בלי עין הרע כנס של חצי מיליון אנשים, ומסתמא היו שם מפיצים, אבל צריכים להפיץ כ"כ **'עד בלי די'!** שנזכה להפיץ לכולם, וכולם יקבלו וידעו 'מה קורה כאן'...

נסכם את דברינו: **"וַיֵּרָא אֲלֵיו ה'"** -גילוי אלקות! למי? לך! אתה ממש זוכה שהקב"ה מתראה אליך! **'אֵלָיו'** ראשי־תיבות **'וְהַחַי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ'**! איפה? **"בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא"** - אתה מתקן את "עץ הדעת טוב ורע" ו"אילן החיים", וה"מאמר" שלך הוא קדוש!

והנה אדם יכול לחשוב: "כבר זכיתי למה שזכיתי"... על זה מסיים הפסוק: **"וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם"**; אומרים כל הצדיקים בספריהם הקדושים (הרבי רבי אלימלך זי"ע; הרבי מרופשיץ זי"ע; הרבי מברדיטשוב זי"ע, ועוד), וזה דבר הצועק מתוך הפסוק: אברהם אבינו, עם כל צדקותו הגדולה, ושהיה 'ראש למאמינים', הוא **"יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם"** - הוא יושב **'בַּפֶּתַח'**! הוא לא חושב: "אני כבר בתוך הקדושה... אני צדיק"... **שום דבר! אני רק בפתח! ואני מבקש: "פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק" - 'תפתחו לי את השער!'... אני דופק על הפתח: 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּכְנִיס אוֹתִי!'...**

ו**"כְּחֹם הַיּוֹם"** זה כל מה שקורה בעולם - שהכל ממש בוער, ואני **"יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל"** - אני רוצה להיכנס אל האוהל! והעניין של **'פֶּתַח הָאֹהֶל'** - אומרים הצדיקים - מרמז על מקומות הגבוהים והגדולים (אוֹהֶל ר"ת אַ'תָּה הָ'רְאֹתָ לָ'דַעַת וכו'), אבל אני **"יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל"** תמיד! אני רק **"בַּפֶּתַח"!**

וזה התיקון להעניין הנ"ל שאדם אומר: 'כבר ניסיתי כ"כ הרבה פעמים, ולא הלך לי'... כי זה כבר לא שייך אם אתה **תמיד** 'יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל', ואתה מתחיל כל פעם **"מעכשיו"**, ואתה שוכח את כל מה שהיה, ואתה מבקש תמיד: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תִּפְתַּח לִי אֶת הַפֶּתַח! אֲנִי רוֹצֶה לְהִכָּנֵס!'...**

וכל זה אף שעובר עליך מה שעובר - **"כְּחֹם הַיּוֹם"**, אבל זוכה להיות **"חָכָם הַיּוֹם"** - **'כְּחֹם'** אותיות **'חָכָם'**, וכמו שרבינו אומר בסיפורי מעשיות, שצריכים להיות **חכם** כמו **היום**, דהיינו שכל יום ויום תהיה חכם! **זָכִיתִי הַיּוֹם לְיוֹם חָדָשׁ? רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בֹּקֶר טוֹב! יֵשׁ לִי יוֹם חָדָשׁ, וַאֲנִי חָכָם בַּיּוֹם הַזֶּה! אֶהְיֶה חָכָם הַיּוֹם הַזֶּה, וְאֲנַצֵּל אֶת הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁלֹּא יֵלֵךְ לְאִבּוּד, וְאֲקַשֵּׁר אֶת הַכֹּל כְּדֵי שֶׁאֶזְכֶּה שֶׁבַּיּוֹם הַזֶּה יִתְגַּלֶּה אֵלַי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא - "וַיֵּרָא אֵלָיו ה'"...** אם יש לאדם את ההתחזקות הנכונה - הוא יזכה לזה!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה באמת להיות דבוקים וקשורים לצדיקים, שהם ידבקו אותנו יקשרו אותנו להקב"ה, ונזכה באמת להפיץ אור רבינו בכל העולם כולו, לגלות לכולם את האורות וכל מה שנעשה פה אצל רבינו - הלימודים של רבינו, וכך בקרוב יבוא משיח צדקנו ויהיה הגאולה השלימה!

breslev.shely@gmail.com